

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2022-06-08
Stockholm

Mål nr
P 13104-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-11-17 i mål nr P 5123-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

P.K.

Motpart

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun

2. Svenska Grund i Stockholm AB

Ombud: Advokat J.B.

SAKEN

Bygglov för upplag av ris och stammar på fastigheterna A och B i Nacka kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommuns beslut den 24 februari 2020, ärendenr B 2019-001345, § 2020-000437, att ge bygglov för upplag av ris och stammar på fastigheterna A och B i Nacka kommun.

Dok.Id 1817584

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

P.K. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva nämndens beslut att ge bygglov.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) och **Svenska Grund i Stockholm AB** (bolaget) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

P.K. har anfört i huvudsak detsamma som i mark- och miljödomstolen.

Nämnden har hänvisat till vad som anförts i tidigare instanser.

Bolaget har anfört i huvudsak följande. Upplaget bidrar till parkområdets främjande och är därför planerligt. I vart fall är upplaget ett lämpligt komplement till parkområdet. Det ska vid bedömningen av om bygglov kan ges beaktas att området har nyttjats av olika verksamheter de senaste 50 åren eftersom det inte kunnat nyttjas för bostäder. Mot bakgrund av att fastigheterna ligger intill en motorväg är det i dagsläget inte heller lämpligt att nyttja området för fritidsbostäder. Upplaget medför inte sådana störningar eller sådan omgivningspåverkan i övrigt som innebär att det skulle utgöra hinder mot bygglov.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Utgångspunkter för prövningen

Bolaget har ansökt om bygglov för upplag av ris och stammar på fastigheterna B och A i Nacka kommun.

Fastigheten B omfattas av en byggnadsplan som antogs år 1946 med stöd av 1931 års stadsplanerlag. Beslutet om att anta byggnadsplanen omfattar enligt

ordalydelsen plankartan med därtill hörande planbeskrivning och planbestämmelser. I planbeskrivningen anges att fastigheten B ska användas som parkområde. Byggnadsplanen gäller enligt övergångsbestämmelserna till plan- och bygglagen (2010:900), PBL, som detaljplan.

Fastigheten A omfattas av områdesbestämmelser som antogs år 1990 med stöd av äldre plan- och bygglagen (1987:10). I områdesbestämmelser får grundragen av användningen av marken regleras. Vid tidpunkten hade området en blandad bebyggelse i form av fritids- och permanentbostäder, och bestämmelserna antogs i syfte att förhindra ytterligare permanentbosättning innan kommunen kunde erbjuda erforderlig samhällsservice. För att uppnå syftet reglerades markanvändningen, bostäder, genom bestämmelser om bland annat storlek på tomter och fritidshus.

Detaljplaner och områdesbestämmelser gäller till dess att de ändras eller upphävs. Vid tolkningen av detaljplaner och områdesbestämmelser ska beaktas den lagstiftning och den praxis som gällde vid antagandet samt planens och områdesbestämmelsernas syfte och beskrivning. Myndighetsanvisningar för hur planbestämmelser bör anges, som gällde vid antagandet, kan också vara ett stöd (se t.ex. rättsfallen MÖD 2020:41–44).

Upplaget strider mot detaljplanen och områdesbestämmelserna

Som huvudregel förutsätter bygglov att åtgärden i fråga inte strider mot detaljplan eller områdesbestämmelser (se 9 kap. 30 § första stycket 2 PBL och 9 kap. 31 § 1 PBL).

Fastigheten B ingår i ett område som är planlagt som parkområde och fastigheten A ska enligt områdesbestämmelserna användas för fritidsbebyggelse. I den användning som anges i detaljplan och områdesbestämmelser ingår sådana komplement som har ett naturligt samband med ändamålet, t.ex. sådana förvaringsmöjligheter som behövs för skötsel av park- eller bostadsområde. Bolaget har ansökt om bygglov för ett upplag av betydande storlek som ska användas för mellanlagring av ris och stammar efter avverkning i närområdet innan materialet kan flisas och fraktas till närliggande värmeverk. Det är alltså inte fråga om skötsel av befintligt parkområde. Mark- och miljööverdomstolen anser att det nu aktuella

upplaget inte har ett sådant samband med park- eller bostadsändamål att det omfattas av dessa ändamål. Upplaget strider därför mot detaljplanen och områdesbestämmelserna.

Upplaget utgör inte en liten avvikelse från detaljplanen/områdesbestämmelserna

Trots att en åtgärd strider mot detaljplan eller områdesbestämmelser får bygglov ges om avvikelsen är liten och förenlig med planens eller områdesbestämmelsernas syfte (se 9 kap. 31 b § 1 PBL). Vid tillämpning av undantagsbestämmelsen ska det utifrån samtliga omständigheter i det enskilda fallet bedömas om avvikelsen kan anses som liten. Bestämmelsen är primärt avsedd att tillämpas i fråga om avvikelser från egenskapsbestämmelser, som motiveras av t.ex. tekniska skäl eller av samhällsutvecklingen. Utrymmet för att godta ianspråktagande av mark för ett annat ändamål än det som anges i planen eller områdesbestämmelserna är mycket begränsat (se prop. 1989/90:37 s. 56 och prop. 2013/14:126 s. 182). Mark- och miljööverdomstolen anser att ianspråktagande av marken för det nu aktuella ändamålet inte är att betrakta som en liten avvikelse från de angivna park- och bostadsändamålen i detaljplanen respektive områdesbestämmelserna.

Upplaget utgör inte ett lämpligt komplement till angiven användning i detaljplanen

Under förutsättning att genomförandetiden har gått ut får bygglov vidare ges för en åtgärd som strider mot detaljplan, om åtgärden utgör ett lämpligt komplement till den användning som anges i planen (se 9 kap. 31 c § 2 PBL). Undantagsbestämmelsen ska enligt lagens förarbeten inte kunna användas för att upplåta allmän plats, såsom parkområde, för enskilt ändamål. En sådan upplåtelse bör i stället prövas i detaljplan (se prop. 2013/14:126 s. 184). Inget annat har framkommit än att det nu är fråga om ett enskilt ändamål. Mot den bakgrunden anser Mark- och miljööverdomstolen att det aktuella upplaget inte utgör ett lämpligt komplement till detaljplanens angivna parkområde.

Bestämmelsen i 9 kap. 31 c § PBL är inte tillämplig i förhållande till område med områdesbestämmelser.

Sammanfattningsvis konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att förutsättningar för att ge bygglov saknas. Överklagandet ska därför bifallas och nämndens beslut om att ge bygglov upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Petra Bergman, referent, tekniska rådet Inger Holmqvist och hovrättsrådet Katarina Berglund Siegbahn.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Katja Åkerblom.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-11-17
meddelad i
Nacka

Mål nr P 5123-20

PARTER

Klagande
P.K.

Motparter

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
2. Svenska Grund i Stockholm AB

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 24 juni 2020 i ärende nr 403-13077-2020, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Bygglov för upplag av ris och stammar på fastigheterna A och B i Nacka kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) gav i beslut den 24 februari 2020 Svenska Grund i Stockholm AB bygglov för upplag av ris och stammar på fastigheterna A och B. P.K., ägare till grannfastigheten C, överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län som avlog överklagandet. P.K. har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

P.K. har yrkat att nämndens beslut om bygglov ska upphävas. Till stöd för sin talan har han anfört i huvudsak följande.

Bygglov har beviljats i strid med detaljplan och områdesbestämmelser. De avsteg som gjorts från gällande detaljplan och områdesbestämmelser kan inte rättfärdigas med beaktande av åtgärdens områdespåverkan. Med hänsyn till den extrema ljudnivå som uppstår vid flisning samt avsteget från gällande detaljplan och områdesbestämmelser bör bygglovet därmed inte kunna beviljas.

Det beviljade bygglovet innebär att kommersiell verksamhet vars syfte är att lagra ris och stammar för att sedan flisa detta kan bedrivas på platsen i fråga. Lagrandet av stora mängder ris och stammar innebär en potentiell brandfara då fastigheten ligger i direkt anslutning till bostadsområdet. Vidare har en av de berörda grannar som fick tillfälle att yttra sig gällande bygglovet uppmätt 70 dB från sin tomt i samband med att flisning pågick, vilket är betydligt högre än de riktmärken som finns. Bygglovet innebär vidare en potentiell värdeminskning för fastigheter i nära anslutning till fastigheterna A och B.

DOMSKÄL

Den aktuella åtgärden, upplag av ris och stammar, avser enligt ansökan två fastigheter, A och B.

Fastigheten B ingår i ett område som är planlagt som allmän plats, parkområde. Domstolen bedömer att lagring av ris och stammar som uppkommer

från underhåll i närområdet kan anses utgöra ett planenligt upplag som syftar till parkområdets främjande. Det förhållandet att området i dagsläget inte har tydlig parkkaraktär föranleder inte annan bedömning. Till skillnad från nämnden och länsstyrelsen anser domstolen alltså att åtgärden inte strider mot detaljplanen. Under alla förhållanden kan den dock anses utgöra ett lämpligt komplement till den i detaljplanen angivna användningen.

Fastigheten A ligger utanför planlagt område men omfattas av områdesbestämmelser som reglerar fritidshus storlek m.m. Av skäl som anförts av nämnden och länsstyrelsen bedömer domstolen att bestämmelserna inte utgör hinder mot den aktuella åtgärden.

Vidare instämmer domstolen i underinstansernas bedömning att upplaget inte kan anses innebära sådan betydande olägenhet i den mening som avses i 2 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900) eller att det finns något annat hinder mot att ge bygglov. Vad P.K. har anført i sitt överklagande föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 8 december 2020. Prövningstillstånd krävs.

Magnus Hjort

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Magnus Hjort och tekniska rådet Ylva Kvist Trelje. Föredragande har varit beredningsjuristen Agnes Johansson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.